دکتورسا لح ئیبراهیمی

بڵێ: ڕاستی جێی پڕوپووچی گرتەوە و چرووک هیچ باوێکی نەماوە و تازە قەت دووبارە ناگەڕێتەوە ﴿۴۹﴾ بڵێ: ئەگەر لاڕێ بم زیانەکەی تەنیا بۆ منە، ئەگەر ڕێنوێن بم لەبەر ئەوەیە کە پەروەرێنەرم فەرمانم بۆ دەنێرێ، ئەو ژنەوایەکی نێزیکە ﴿۵۰﴾ ئەگەر ببینی کاتێ کە سەخت ئەترسن و هاواریان لێبەرز دەبێتەوە، جا هیچ ڕزگار بوون و دەرەتانیان نییە، لە پەناوە لە گیر کەوتوون ﴿۵۱﴾ (لەو حاڵەدا) دەڵێن: بڕوامان بەو (قوڕئان) هێنا، بەڵام چلۆن لەو شۆینە دوورەوە دەسیان پێی دەگا ﴿۵۲﴾ کە لە پێشدا حاشایان لێ کردبوو لە دوورەوە و لە نەدیتە هەر بوختانیان بۆ دەهاویشت (و پێغەمبەر و قیامەتیان بە گاڵتە دائەنا) ﴿۵۳﴾ لە نێوان ئەوان و ئارەزوویێ کە دەیانکرد جیایی ساز درا، هەروەکوو سەبارەت بە پەیرەوان (و هاوبیرانیان) لە بەرا ئەمە کرا، بەو دەرچوون ئەوانە لە شک و دوودڵێدا سەختا بوون ﴿۵۴﴾

سوورەی فاتیر ٤٥ ئایەتە

سوورەی فاتیر لە مەککە هاتۆتە خوارێ و بە (بسم‌الله)وە ۴۵ ئایەتە.

بە ناوی خوای بەخشەر و دڵاوێن.

هەموو پەسنێ بۆ خوایە کە خوڵقێنەری ئاسمانەکان و زەوییە، فریشتانی دوو باڵی و سێ باڵی و چوار باڵی کردۆتە ڕاسپاردە، ئەو هەرچی لە بەدیهێنان بیەوێ زیادی ئەکا، بەڕاستی خوا بەسەر هەموو شتێکدا بەدەسەڵاتە ﴿۱﴾ هەر (درگایەکی) خێر و ڕەحمەت کە خوا بۆ خەڵکی بکاتەوە، کەس ناتوانێ بیبەستێ و گاڵەی بدا ئەگەر ئەویش گاڵەی بدا و بیبەستێ، جا بێجگە لەو کەس ناتوانێ بیکاتەوە، هەر ئەویشە فرە بەدەسەڵات و لەکارزان ﴿۲﴾ ئەی خەڵکینە! نیعمەتێ کە خوا بە ئێوەی داوە بیهێننەوە بیر، ئایا بێجگە لە خوا بەدیهێنەرێتر هەیە کەلە ئاسمان و زەوی ڕۆزیتان بدا؟ بێجگە لەو خوایێ تر نییە، جا چلۆن درۆ دەکەن و لە هەق لائەدەن ﴿۳﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

دکتور سا لح ئیبرا هیمی

ئەگەر تۆیان بە درۆزن دانا (خەفەت مەخۆ، چونکـە) پێغەمبەرانـی بەر لە تۆیشـیان بە درۆزن دانا و هەموو کارێک دەگەڕێندرێتەوە لای خوا ﴿٤﴾ ئەی خەڵکینە! بەڵێنی خـوا هەقە، ژیـانی دنیا فریوتان نەدا، فریوکار (شەیتان) فریوتـان نەدا و (بە کەرەمـی) خـوا بـاغر و بـادیهەوا و مەغروورتـان نەکـا ﴿٥﴾ شـەیتان دوژمنـی ئێـوەیە، سـا ئێـوەیش ببـنە دوژمنـی ئەو تەنیـا داروەدەسەکەی خۆی بو ئەمە بانگ دەکا تا لە یارانی ئاگری سووتێنەری (جەهەندەم) بـن ﴿٦﴾ کەسانێ کە کافر بوون بۆ ئەوان عەزابی سەخت هەیە و ئەوانەش کە بڕوایـان هێنـا و کـردەوەی چاکیان ئەنجام دا، لێبوردن و پاداشی گەورەیان بۆ هەیە ﴿٧﴾ ئایا کەسێ کە کـردەوەی خراپـی بـۆ جـوان کـراوە، ئەوە بە چـاک و جـوان دەبینـێ، خـوا هەرکەس کە بـیەوێ لاڕێـی دەکـا و هەرکەسیش کە بیەوێ ڕێنوێنی دەکا، نەکا لەبەر خەفەتی ئەوان تێدابچێ (خەمیان بۆ مەخـۆ) خوا لە کردەوەیان زۆر ئاگادارە ﴿٨﴾ خوا زاتێکە بای نـارد تـا هەورەکـان ببزوێنـێ (و بلاویـان بکاتەوە و بەملا و ئەولادا بەرێیان بکا و بیاننێرێ)، جا ئـێمە ئەوانە بـۆ سـەرزەوی مـردوو لـێ دەخـورین، جـا ئەو زەوییە پـاش مردنـی زینـدوو دەکەیـنەوە، هەروایە (ژیانـدەوە و زینـدوو کردنەوەی مردووان) لە ڕۆژی بەرێـدا ﴿٩﴾ هەرکەس قەدر و ڕێـزی بـوێ (ئەبـێ لە خـوای بـوێ چونکە) هەمـوو ڕێـز و عـێزەت بە دەس خـوایە، قسـەی چـاک و خـۆش و پـاک بەرەو لای ئەو سەردەکەوێ و کردەوەی چاک مرۆ ئەباتە سەرێ و ئەوانەی کە بە گزی و فـزی نەخشـەی خـراپ دەکێشن بۆ ئەوانە عەزابی سەخت هەیە و گزی کردنی ئەوانە لە نێودەچێ ﴿١٠﴾ خوا ئێوەی لە خاک و لە پاشان لە نوتفە: تنۆکەیەک خوڵقاند، ئەوسا ئێوەی کردە هاولف (ژن و مێـرد)، هـیچ ژنێک دووگیان نابێ و نازێ مەگەر بە زانستی ئەو، تەمەنی هیچ کەس (زیـاد نـابێ و) ناگـاتە پیـری و لە تەمەنـی کەسـێ کەم نـابێ مەگەر ئەوەی کە هەمـوو لە کتێبـدا (زانسـتی خـوا) نووسراوە، و ئەم کارانە بۆ خوا ئاسانە ﴿١١﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

دکتورسا لح ئیبراهیمی

ئەم دوو دەریایە یەک جۆر نین، دەریا شیرینەکە خواردنەوەی خۆشە و ئەوی‌تر سوێر و تاڵ و تفتە و لە هەردووکیان گۆشتی تەڕ و تازە دەخۆن و شتگەلێ بۆ جوانی و زەمبەر و خشڵ و زینەتی لەشتان (وەکوو مرواری، سەدەف، دوڕ و مەرجان)ی لێ دەردەکێشن و دەیکەنە بەر خۆتان و دەبینی ئەو گەمییەکان بۆ بە دەس هێنانی ڕسق و ڕۆزی و پێبژیو ئاوەکە لەت لەت دەکەن (و بە هەر لایەکدا دەڕۆن) تا لە چاکە و فەزڵی خواکەڵک وەربگرن، ڕەنگە ئێوە سپاسی نیعمەتی بکەن ﴿١٢﴾ لە شەو کەم دەکا و دەیخاتە سەر ڕۆژ و لە ڕۆژیش کەم دەکاو دەیخاتە سەر شەو، تەبەقی ڕۆژ و مانگی کەوی و ڕام کرد، هەر کامیان تا سەردەمی دیاردە، دێن و دەچن، ئەمەیە خوا پەروەرێنەری ئێوە، فەرمانڕەوایی تایبەت بەوە و شتگەلێ کە بێجگە لەو بانگی لێ‌دەکەن، تەنانەتی تۆکڵ و تۆخڵی تەنکی دەنکی خورمایێ شک نابەن ﴿١٣﴾ ئەگەر ئەوانە بانگ بکەن دەنگی ئێوە نابیسن و ئەگەر بشبیسن وەڵامتان نادەنەوە و لە ڕۆژی بەرێشدا حاشا دەکەن کە ئێوە کردووتاننە شەریک، هیچ کەس وەک خوایێ کە بە ناخی هەموو شتێ ئاگایە، ناتوانێ ئاگادارت بکا ﴿١٤﴾ ئەی خەڵکینە هەمووتان نیازتان بە خوایە، هەر خوایە بێ‌نیاز و شیاوی حەمد و پەسەند ﴿١٥﴾ ئەگەر بیەوێ هەمووتان لە نێو دەبا و خەڵکی تازە دێنێ ﴿١٦﴾ ئەم کارە بۆ خوا سەخت نییە ﴿١٧﴾ هیچ کەس باری تاوانی کەسێ‌تر هەڵناگرێ، ئەگەر گرانبارێ کەسێ‌تر بۆ هەڵگرتنی بارەکەی بانگ بکا، شتێکی لەوە بۆ هەڵناگرێ هەرچەن خزمیشی بێ، تۆ تەنیا ئەتوانی کەسانێ بترسێنی کە خۆیان بە نهێنی لە پەروەرێنەریان بترسن و نوێژ بەجێ‌بێنن، هەرکەس پاک بێ (و تەقوای هەبێ) بۆ خۆی پاک بووە و سەرەنجامی هەموو بەرەو لای خوایە ﴿١٨﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

نابینا و بینا بەرامبەر نین ﴿١٩﴾ (هەروا) تاریکی و ڕووناکی (یش بەرامبەر) نین ﴿٢٠﴾ (هەروا) سێبەر و گەرمای داغ و سووتێنەری ڕۆژ (یش بەرامبەر) نین ﴿٢١﴾ زیندووەکان و مردووەکان بەرامبەر نین، خوا پەیامی خۆی بە گوێی هەرکەس کە بیەوێ دەگەیێنێ (و دەبیسێنێ) و تۆ ناتوانی قسەی خۆت بەوانەی لە گۆڕدا خەوتوون ببیسێنی ﴿٢٢﴾ تۆ نیت مەگەر ترسێنەر ﴿٢٣﴾ بەڕاستی ئێمە تۆمان بە هەق بە مزگێنیدەر و ترسێنەر ناردووە، هیچ گەلێ نییە مەگەر ترسێنەرێکیان لە نێودا بووە ﴿٢٤﴾ ئەگەر بە درۆت بخەنەوە، کەسانێ بەر لەوانە بوون (پێغەمبەرانی خۆیان) بە درۆزن دائەنا، کە ڕەوانەکراوەکانیان بە بەڵگەی ڕوون و بە سیپارە و نامیلکەی گچکە و نووسراوەی چکۆڵە و بە زەبوور و بە کتێبی نوورانی هاتە لایان (بەڵام بڕوایان نەهێنا) ﴿٢٥﴾ لە پاشان خوانەناسانم بە غەزەب گرت، سزادانی من چلۆن بوو؟ ﴿٢٦﴾ ئایا نەتدی خوا لە ئاسمانەوە بارانی نارد و بە هۆی ئەوەوە میوەی جۆراوجۆرمان (لە زەوی) ڕواند بە ڕەنگی جۆراوجۆر و لە کێوەکانیش جادەگەلێکمان سازدا بە ڕەنگی سپی و سوور و ڕەنگی جیاجیا، جارجارەش بە ڕەنگی ڕەشی پڕ ڕەنگ ﴿٢٧﴾ لە مرۆڤ و جووڵندەکان و ئاژەڵ (وشتر و بزن و مەڕ و گایش) بە ڕەنگی جیاجیاوە (بەدیمان هێنان)، لە نێو بەندەکانی خوادا تەنیا زانایان لەو ئەترسن، بەڕاستی خوا فرە بەدەسەڵاتی لێبورە ﴿٢٨﴾ ئەوانە کە کتێبی خوا دەخوێننەوە و نوێژ بەجێدێنن و لەوەی کە پێمان داون بە نهێنی و ئاشکرا دەبەخشن، هیوایان بە بازرگانییەک هەیە کە قەت لەنێو ناچێ ﴿٢٩﴾ تا خوا بە تەواوی پاداشیان ئەداتەوە و لە چاکە و فەزڵی خۆی شتێکیشیان بۆ زیاد دەکا، ئەو زۆر لێبور و وەرگری شوکرانەیە ﴿٣٠﴾

دکتور سالح ئیبراهیمی

ئەوەی لەم کتێبە بۆ تۆمان ناردووە ڕاست و هەقە کە تەسدیقکەری کتێبەکانی بەر لە خۆیەتی، خوا سەبارەت بە بەندەکانی زۆر ئاگا و بینایە ﴿٣١﴾ لە پاشان ئەم کتێبە ئاسمانییەمان بە کەسانێ لە بەندە هەڵبژاردەکانی خۆم بە میرات دا، جا لەوانەدا دەستەیێ ستەمیان لە خۆیان کرد و دەستەیێ مامناوەندین و هەندێکیش لەوان بە ئیجازەی خوا لە چاکیدا لە هەمووان پێش کەوتن، ئەمە خۆی زیادەبەشێکی گەورەیە ﴿٣٢﴾ (پاداشی ئەوانە) باغە ڕازاوەکانی بەهەشتە کە دەچنە نێوی، کە نافەوتێن لەوێ دەیانڕازێننەوە بە بازووبەند و بە دەسەوانەی زێڕ و مرواری، جلکیشیان لەوێدا هاورێشم و حەریرە ﴿٣٣﴾ ئەوانە دەڵێن: پەسەن و حەمد تایبەتی خوایە کە؛ خەم و کەسەر و خەفەتی لەسەر لابردین، پەروەرێنەرمان زۆر لێبور و وەرگری شوکرانەیە ﴿٣٤﴾ خوایەک کە بە چاکە و فەزڵی خۆی ئێمەی لەماڵی هەرمان و هەمیشەبوون و نەفەوتاندا جێ کردەوە کە لەوێدا نە ڕەنج و نە ماندوو بوون تووشمان دەبێ ﴿٣٥﴾ کەسانێ کە کافر بوون ئاگری دۆژەهـ بۆ ئەوانە، قەت فەرمان بۆ مەرگیان دەرناچێ تا بمرن و شتێکیش لە عەزابیان کەم ناکرێتەوە، ئابەمجۆرە هەر ئینکارکەرێ سزا ئەدەینەوە ﴿٣٦﴾ ئەوانە لە دۆژەهدا بە زۆرەزۆر هاوار دەکەن و دەپاڕێنەوە ئەی پەروەرێنەرمان! بمانهێنە دەرێ تا کاری چاک بکەین، غەیری ئەوەی دەمانکرد، (لە وەڵامدا پێیان دەوترێ) ئایا بە ئێوە بە ئەندازەیێ کە مرۆڤ لەوا بیر بکاتەوە تەمەنمان نەدان، ترسێنەری خوا نەهاتە لاتان؟ جا بچێژن، کە بۆ ستەمکاران یاوەرێک نییە ﴿٣٧﴾ بەڕاستی خوا بە نهێنی ئاسمانەکان و زەوی زانایە، بەڕاستی ئەو بەوەی لە دڵ و دەروونەدایە زانا و ئاگایە ﴿٣٨﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

دکتور سا لح ئیبراهیمی

ئەو زاتێکە ئێوەی کردە جێنشین لە زەوی، جا هەرکەس کە ناسپاس بێ زیانی سپڵەییەکەی لەسەر خۆیەتی و حاشای لە خوا حاشاکەران بێجگە لە تووڕەیی خوا شتێکیان بۆ زیاد ناکا، هەروا بێئەمەگیی بێئەمەگان شتێک بۆ ئەوان زیاد ناکا مەگەر زیان ﴿۳۹﴾ بڵێ: ئەو هاوبەشانەی لە باتی خوا بانگتان دەکردن، دیتان (سەرنجتان دان) کە بە منی نیشان بدەن کە لەم زەوییەدا شتێکیان بەدیهێناوە؟ یا ئایا لە بەدیهێنانی ئاسمانەکان بەشدارییەکیان کردووە یا کتێبێکمان پێداون کە بیکەنە بەڵگە بۆ خۆیان؟ نەخێر ستەمکاران بێجگە لە فریو شتێ بە یەکتر بەڵێن نادەن ﴿۴۰﴾ خوا ئاسمانەکان و زەوی ڕادەگرێ تا تێکنەچن (لە ڕێڕەوی خۆیان لانەدەن) ئەگەر لە سەرەتای تێکچووندا بن هیچ کەس دوای ئەو (خوا) ناتوانێ ئەوانە ڕابگرێ، بەڕاستی ئەو بە شێنەیی و لەسەرەخۆ و لێبوورە ﴿۴۱﴾ سوێندی توندیان بە خوا خوارد کە ئەگەر ترسێنەرێک بێتە لایان، لە هەر یەک لە ئۆمەتەکانی دیکە ڕێنوێنتر ئەبن، بەڵام کاتێ ترسێنەریان بۆ هات بێجگە لە دوور بوون لە هەق شتێ دیکەیان بۆ زیاد نەبوو ﴿۴۲﴾ (هۆی دوور بوونی ئەوانە لە هەق) لەبەر ئەمە بوو کە لە ئەرزدا خۆ بەزلزان بوون و بۆ گزیوفزی و فروفێڵیش زیان ناگەیێنێ مەگەر بە خاوەنەکەی، جا ئایا ئەوانە بێجگە لە چارەنووسی پێشێنان چاوەڕوانی شتێ دیکەن؟ ڕێ و ڕەوشتی خوا وایە قەت ناگۆڕدرێ و جێبەجێ نابێ ﴿۴۳﴾ ئایا بە زەویدا ناگەڕێن تا بنوارن و ببینن کە سەرەنجامی کەسانێ کە بەر لەوان بوون چلۆن بووە؟ کە لەمانەیش هێزێ زۆرتریان هەبوو هیچ شتێک لە ئاسمانەکان و زەویدا نییە کە خوا ناتەوان بکا و بتوانێ لەژێر دەسەڵاتی خوا دەرچێ، خوا زۆر زانا و توانایە ﴿۴۴﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

ئەگەر خوا بیەوێ خەڵک لەبەر ئەوەی کردوویانە بیانگرێ (تۆڵەیان لێبستێنێتەوە) لەسەر پشتی کورەی ئەم زەوییە هیچ جووقەوار و زیندەوەر و گیانلەبەر و جووڵندەیەک نامێنێ، بەڵام (خوا بە لوتفی خۆی) ئەوانە تا سەردەمی دیاریکراو مۆڵەتیان ئەدا، جا کاتێ ئەجەلیان هات (گیانیان دەکێشێ)، جا بەڕاستی خوا سەبارەت بە بەندەکانی بینایە (و دەزانێ کەی سەردەمی مەرگیانە) ﴿٤٥﴾

سوورەی یاسین ٨٣ ئایەتە

سوورەی یاسین لە مەککە هاتۆتە خوارێ و بە (بسم‌الله)وە ٨٣ ئایەتە.

بە ناوی خوای بەخشەر و دڵاوێن

یاسین (هۆی ئینسان) ﴿١﴾ سوێند بە قورئانێ کە سەرلەبەر کارزانییە ﴿٢﴾ بەڕاستی تۆ یەک لە پێغەمبەرانی (خوای) ﴿٣﴾ لەسەر ڕێگای ڕاستی ﴿٤﴾ قورئان خاوەن دەسەڵاتی فرە پرهێزی دڵاوێن ناردوویەتە خوارێ ﴿٥﴾ تا خەڵکی بترسێنێ کە باووباپیرانیان نەترسێنرابوون، جا لە بێهەواڵیدا بوون ﴿٦﴾ بەڵێنی خوا (عەزابی دۆژەهـ) زۆربەیان دەگرێتەوە، جا بڕوا ناهێنن ﴿٧﴾ ئالقەمان خستە ملیان، جا ئەو (ئالقەیە) تا چەناکەیان دەهات (پڕ بە گەردەنیان بوو)، جا سەریان بەرەو ژوور ڕادەگیردرا (ئیتر سەریان نەدەسووڕا و ڕێگای ئایاتی ئەنفوس و ئافاقیان لێبەسرا، چونکە هێزی ناسیاوییان لە کار کەوت) ﴿٨﴾ لە بەرامبەریاندا لەمپەرێکمان داناوە و لە پشت سەریشیان بەرهەڵستێکمان داناوە، پەردەیشمان دا بە بەرچاویاندا، ئیتر ناتوانن ببینن ﴿٩﴾ بۆیان یەکسانە چ بیانترسێنی یا نەیانترسێنی، بڕوا ناهێنن ﴿١٠﴾ تۆ تەنیا کەسێ ئەترسێنی (و بە دڵەخورپەی دەخەی) کە لەم قورئانە پەیڕەوی بکا و لە نهێنیدا لە خوای ڕەحمان بترسێ، جا بە کەسێکی وا مزگێنی لێبوردن و پاداشی چاکە بدە ﴿١١﴾ ئێمە مردووەکان زیندوو دەکەینەوە و ئەوەی لە بەرا ناردوویانە و تەواوی شوێنەواری ئەوانە دەنووسین، هەموو شتێکمان لە کتێبی دیاریدەر (لەوحەلمەحفوز)دا ژماردووە (و بە ژمارە نووسیوە) ﴿١٢﴾

Dr. Saleh Ebrahimi